

"קריאה מהנה!"

תוכנית לקידום שטף הקריאה

מדריך למורה

- ◀ שם הטקסט: **מסעדת הרובטים הראשונה**
- ◀ מאת: אייל פיטרו
- ◀ מבוסס על כתבה מתוך כתב העת "סימניה".
- ◀ מספר מילים: 271
- ◀ מבנה רטורי: טיעון – יתרונות וחסרונות

מטרות ההתערבות

1. הרחבת ידע עולם, ידע לשוני ואוצר מילים
2. הנאה מקריאה ועירור הסקרנות
3. תרגול מיומנויות קריאה בדגש על שטף קריאה בזיקה להבנת הנקרא

מהלך הפעילות

	<p>(1) הפקת מידע מיותרת ומתמונה.</p> <p>(2) שאילת שאלות המסקרנות את התלמידים (KWL)</p> <p>(3) הפקת מידע מסרטון: איתור מידע – מה חידש לכם הסרטון?</p> <p>(4) הטרמת אוצר מילים מתוך הטקסט באמצעות תשבץ.</p> <p>(5) הבנת המושג "בינה מלאכותית".</p>	<p>טרום קריאה</p>
	<p><u>שלב 1:</u> האזנה להקראה קולית (ע"י המורה או קריינות דיגיטלית) (בידי המורה או באמצעות קריינות דיגיטלית) תוך ליווי הקריאה באצבע ובמבט.</p> <p>שימו לב! מוצעות שתי גרסאות של הטקסט: בכתב מלא ללא ניקוד ובניקוד מלא. בכיתות ד-ו נצפה שרוב התלמידים יקראו טקסט מסוג זה ללא הסתייעות בניקוד. ניתן להציע את הטקסט המנוקד לתלמידים שעדיין נשענים על הניקוד בקריאתם.</p> <p><u>נגישות אוריינית:</u> ניתן ליצור הקראה קולית דיגיטלית באמצעות אוטאר או באמצעות ההקראה הקולית ב־word. ראו הסבר בצילום המסך.</p>	<p>במהלך הקריאה</p>

קריאה מהנה! תלקיט לתרגול שטף קריאה בזיקה להבנת הנקרא

<p>שלב 2: קריאה עצמית ראשונה. הנחיה למיקוד הקשב בתוכן, בניטור הבנה ובהקפדה על הדייק בקריאה.</p>																	
<p>קריאה מעמיקה – מתרגלים הבנה</p> <p>1) עצירות לניטור הבנה לאחר כל פסקה – כותרת לכל פסקה: פסקה 1: כיצד מתנהלת העבודה במסעדה המתופעלת על ידי רובוטים? פסקה 2: היתרונות של מסעדה המתופעלת על ידי רובוטים פסקה 3: החסרונות של מסעדה המתופעלת על ידי רובוטים 2) KWL – התלמידים נדרשים לכתוב שני דברים שהטקסט חידש להם. 3) שאלות הבנת הנקרא ברמות שונות 4) השלמת מידע בתרשים: יתרונות וחסרונות של מסעדה המתופעלת ע"י רובוטים. יתרונות:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞ חיסכון בעלויות של כוח אדם ☞ זמני בישול מדויקים המבטיחים תוצאות מדויקות ☞ הפחתת הסיכון לפגיעות בקרב עובדים ☞ מנגנון זיהוי פנים המאפשר שמירת העדפות של לקוחות ☞ חיסכון בטיפ <p>חסרונות:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞ תפריט מצומצם ☞ לא כולם מסתדרים עם הטכנולוגיה. יש אנשים המעדיפים לדבר עם אדם. <p>5) הרובוטים "גוזלים" פרנסה מבני אדם.</p> <p>חקירת מילים: צירופי סמיכות</p> <p>א. מיון צירופים לשני סוגים: צירופי סמיכות וצירופים של שם + תואר</p> <table border="1" data-bbox="357 1301 1193 1704"> <thead> <tr> <th style="background-color: #c8e6c9;">צירוף של שם + תואר</th> <th style="background-color: #bbdefb;">צירוף סמיכות</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. צגים דיגיטליים</td> <td>1. זיהוי פנים</td> </tr> <tr> <td>2. בינה מלאכותית</td> <td>2. זמני בישול</td> </tr> <tr> <td>3. מזון מהיר</td> <td>3. בן אדם</td> </tr> <tr> <td>4. טכנולוגיה חדשנית</td> <td>4. כוח אדם</td> </tr> <tr> <td>5. תוצאות מדויקות</td> <td>5. אפשרויות תעסוקה</td> </tr> <tr> <td>6.</td> <td>6.</td> </tr> <tr> <td>7.</td> <td>7.</td> </tr> </tbody> </table> <p>ב. משחק כיתתי באמצעות מצגת (מצ"ב).</p>	צירוף של שם + תואר	צירוף סמיכות	1. צגים דיגיטליים	1. זיהוי פנים	2. בינה מלאכותית	2. זמני בישול	3. מזון מהיר	3. בן אדם	4. טכנולוגיה חדשנית	4. כוח אדם	5. תוצאות מדויקות	5. אפשרויות תעסוקה	6.	6.	7.	7.	<p>לאחר הקריאה</p>
צירוף של שם + תואר	צירוף סמיכות																
1. צגים דיגיטליים	1. זיהוי פנים																
2. בינה מלאכותית	2. זמני בישול																
3. מזון מהיר	3. בן אדם																
4. טכנולוגיה חדשנית	4. כוח אדם																
5. תוצאות מדויקות	5. אפשרויות תעסוקה																
6.	6.																
7.	7.																

<p>תרגולי קריאה לשיפור דיוק הקריאה והמהירות קריאה חוזרת תוך הקלטה ומדידת זמן + מעקב בתרשים. אפשר להציע לתלמידים להיעזר ברכיב ההקלדה הקולית בוורד במהלך הקריאה. הטקסט שיקראו ייכתב אוטומטית וישמש לאחר מכן כבקרה על הדיוק בקריאתם. הנחו אותם לעבור עליו ולסמן מילים שלא קראו נכון. *יש לקחת בחשבון כי לעיתים מנגנון ההקלדה הקולית איננו מדויק. חשוב כי ההקראה של הטקסט תיעשה בקול רם וברור ובסביבה שקטה.</p>	 Dictate ▼
--	--

פיתוח וכתובת התוכנית

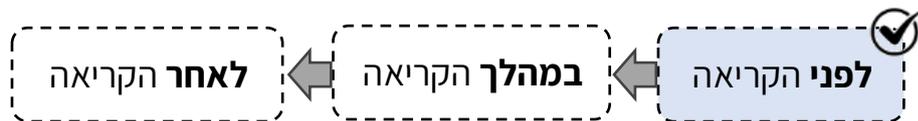
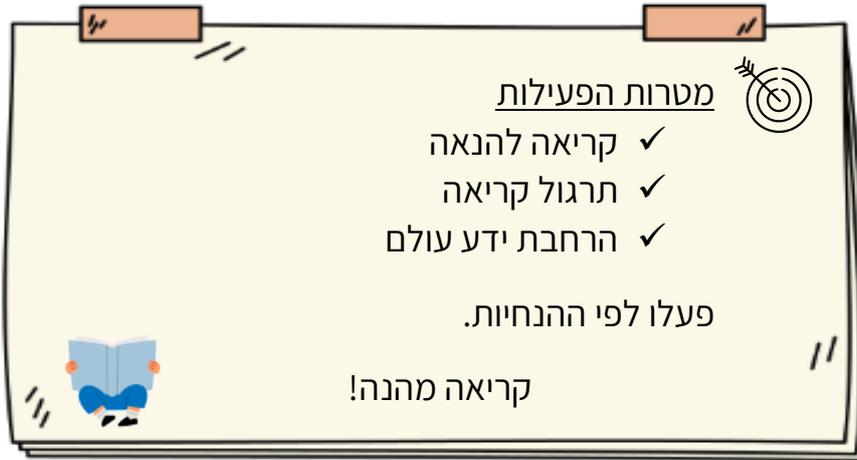
ד"ר לימור קולן, מפמ"ר עברית בגיל הרך וביסודי

ד"ר אפרת קוצר, מדריכה ארצית, צוות הפיקוח על הוראת העברית ביסודי, המזכירות הפדגוגית, אגף שפות

עריכת לשון וייעוץ פדגוגי: ד"ר אנה ענבר, מדריכה ארצית, צוות הפיקוח על הוראת העברית ביסודי, המזכירות הפדגוגית, אגף שפות

תשפ"ה 2024

מסעדת הרובוטים הראשונה

1. קראו את כותרת הכתבה והתבוננו בתמונה.

מסעדת הרובוטים הראשונה

דמיינו מסעדה שהמלצרים בה הם רובוטים. מהי האווירה במסעדה?
מה דעתכם על ההמצאה הזו? חשבו על יתרונותיה ועל חסרונותיה.

2. מה מסקרן אתכם לדעת על מסעדת הרובוטים?

קריאה מהנה! תלקיט לתרגול שטף קריאה בזיקה להבנת הנקרא

חשבו על כמה שאלות וכתבו אותן.

אפשר להיעזר במילות השאלה הבאות:

סוג השאלה	אנחנו שואלים
שאלות לאיתור מקום	איפה? לאן? היכן?
שאלות של זיהוי והגדרה	מה? מי? איזה?
שאלות לאיתור זמן	מתי?
שאלות לאיתור סיבה	מדוע? למה?
שאלות לאיתור אופן־צורה	כיצד? איך?
שאלות לאיתור כמות	כמה?

_____ א.
_____ ב.

3. צפו [בסרטון הבא](#).

סרקו את הקודר (QR code) לצפייה בסרטון.

4. כתבו **שני דברים חדשים** שלמדתם מהסרטון על מסעדת הרובוטים הראשונה:

_____ א.
_____
_____ ב.
_____

מסעדת הרבובטים הראשונה

5. לפניכם תשבץ ובו מילים מתוך הטקסט. השלימו אותו.
היעזרו באוצר המילים למטה.

מאונך ↓

מאוזן ←

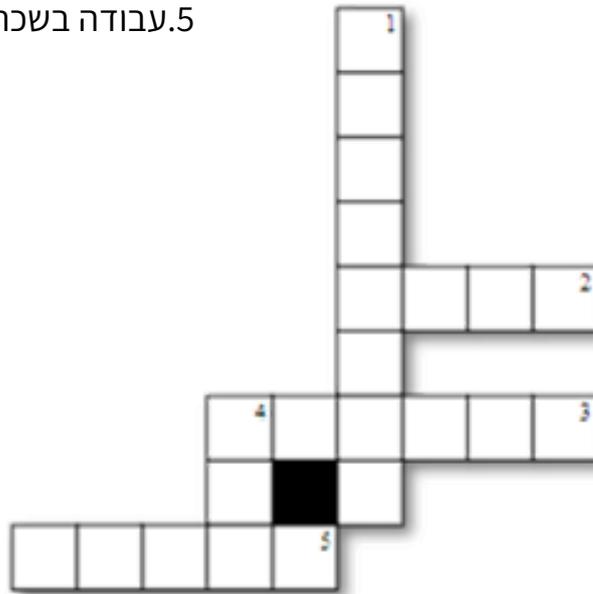
1.מזון המוכן תוך זמן קצר יחסית מרגע הזמנתו.

2.מסכים

4.טיפ למלצר

3.מחירים, כמה זה עולה לנו

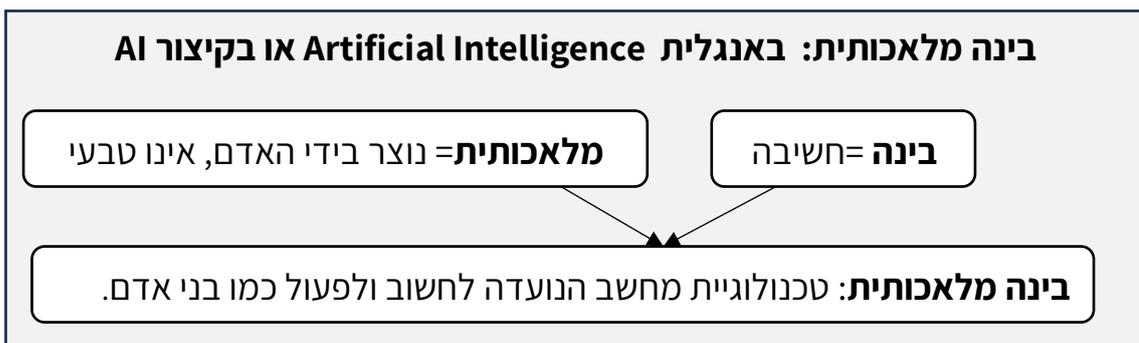
5.עבודה בשכר

אוצר המילים: תָּשֵׁר | פּרנסה | עלויות | צָגים | מזון מהיר

האם שמעתם על בינה מלאכותית? קראו את ההסבר ונסו להגדיר מהי בינה מלאכותית.

קריאה מהנה! תלקיט לתרגול שטף קריאה בזיקה להבנת הנקרא

האינו לכתבה המוקראת לכם בידי המורה או באמצעות [הקראה קולית דיגיטלית](#).
במהלך ההאזנה **חשוב שתלוו את הקריאה** באצבע ובמבט.

כעת תורכם, קראו את הטקסט בעצמכם.

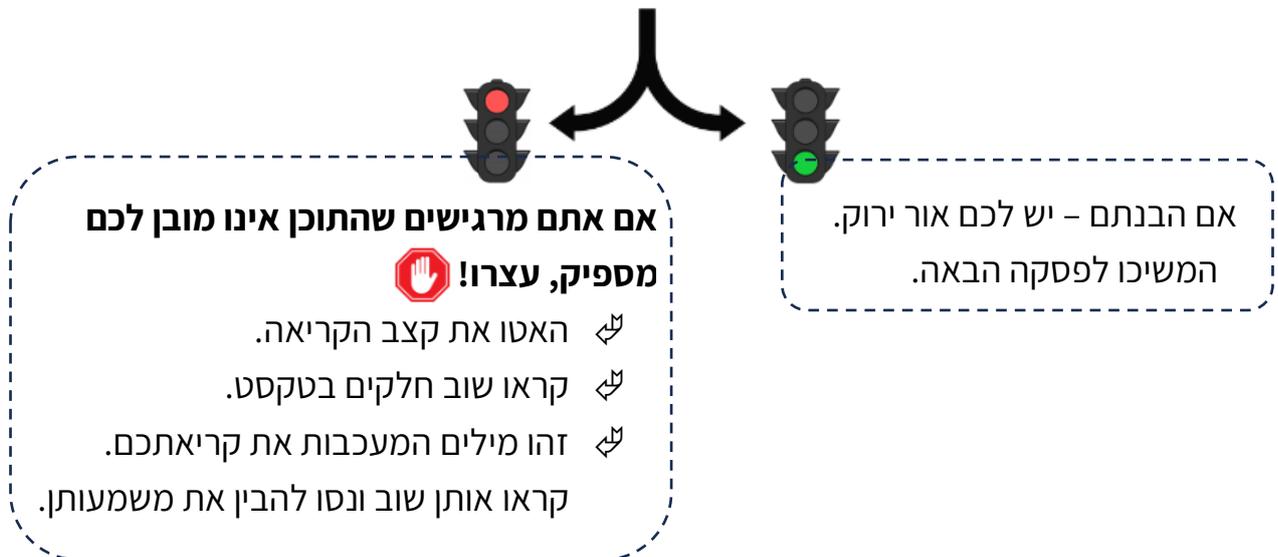
דייקו בקריאתכם. אין צורך למהר!

קראו בקצב המאפשר הבנה.

במהלך הקריאה התמקדו בתוכן:

בסיום כל פסקה שאלו את עצמכם: מה הבנתם? על מה מסופר בפסקה?

אם אתם מרגישים שהתוכן אינו מובן לכם

מספיק, עצרו!

- ✍ האטו את קצב הקריאה.
- ✍ קראו שוב חלקים בטקסט.
- ✍ זהו מילים המעכבות את קריאתכם.
- ✍ קראו אותן שוב ונסו להבין את משמעותן.

אם הבנתם - יש לכם אור ירוק.
המשיכו לפסקה הבאה.

מסעדת הרובוטים הראשונה

1 מסעדת **קאלי אקספרס**, הנמצאת בקליפורניה שבארצות הברית, היא המסעדה הראשונה בעולם המופעלת ברובה באמצעות רובוטים בעלי בינה מלאכותית. הסועדים מזמינים במסעדה באמצעות צגים דיגיטליים. צגים אלו כוללים גם מנגנון לזיהוי פנים המאפשר למכונה לזכור את ההעדפות שלהם ולהציע להם אותן בפעם הבאה שיגיעו למסעדה. ההזמנה מועברת ישירות למטבח, שם טבחים רובוטיים מכינים את האוכל לסועדים. מלצרים, שגם הם רובוטים, מגישים את הארוחות לשולחנות האורחים. עם זאת, עובדים בשר ודם אורזים ידנית את המנות לסועדים.

2 מקימי המסעדה מבקשים למכור את הטכנולוגיה החדשנית לרשתות המזון המהיר כדי שבעתיד יוכלו להפעיל את המסעדות שלהן באמצעות רובוטים בלבד ולחסוך בעלויות של כוח אדם. לדבריהם, נוסף על החיסכון בעלויות, לרובוטים יש יתרונות רבים: הם מגיעים לעבודה בזמן ואף פעם אינם חולים. כמו כן, אין סכנה שיחליקו, יקבלו כוונה או ייפגעו בכל דרך אחרת במהלך המשמרת. היות ומדובר במכונה, זמני הבישול מהירים ומדויקים, ולכן גם מבטיחים תוצאות מדויקות או, במילים אחרות, מבטיחים שהצ'יפס יהיה פריך בדיוק במידה הנכונה ושההמבורגר יגיע במידת העשייה המבוקשת. אחרון חביב, בל נשכח את החיסכון של הסועדים במתן טיפ (תשר) למלצר.

3 למרות היתרונות הרבים, למסעדה המבוססת על בינה מלאכותית יש גם חסרונות: ראשית, מבחר המנות בתפריט מצומצם יחסית. שנית, יש אנשים שאינם מסתדרים עם הטכנולוגיה ומעדיפים לדבר עם בן אדם ולא עם מכונה. מעבר לזה, לכל מטבע יש שני צדדים. מצד אחד המעבידים אומנם חוסכים בעלויות כוח אדם אך מן הצד השני העובדים עצמם נפגעים. הרובוטים מחליפים אותם וגוזלים מהם אפשרויות תעסוקה. ככל שהטכנולוגיה הזאת תתפתח, כך יגדל הסיכון שיותר ויותר אנשים ימצאו את עצמם ללא פרנסה.

4 האם זה צעד נכון או צעד העלול להביא לפגיעה קשה בתעסוקה? ימים יגידו. בינתיים אם אתם רוצים לאכול המבורגר מעשה ידי רובוט, תצטרכו להגיע עד לקליפורניה...

מבוסס על כתבה של אייל פיטרו מתוך כתב העת "[סימניה](#)".

פירושי מילים

- ✍ בִּינָה מלאכותית – סוג של טכנולוגיית מחשב הנועדה לחשוב ולפעול כמו בני אדם.
- ✍ צגים – מסכים
- ✍ רִשְׁתוֹת מזון מהיר – מסעדות המגישות מזון המוכן תוך זמן קצר יחסית מרגע הזמנתו
- ✍ עלויות – מחירים
- ✍ פרנסה – עבודה בשכר

קריאה מהנה! תלקיט לתרגול שטף קריאה בזיקה להבנת הנקרא

מסעדת הרובוטים הראשונה בעולם

1 מסעדת **קאלי אקספרס**, הנמצאת בקליפורניה שבארצות הברית, היא המסעדה הראשונה בעולם המפעלת ברבה באמצעות רובוטים בעלי בינה מלאכותית. הסועדים מזמינים במסעדה באמצעות צגים דיגיטליים. צגים אלו כוללים גם מנגנון לזהוי פנים המאפשר למכונה לזכור את ההעדפות שלכם ולהציע לכם אותן בפעם הבאה שתגיעו למסעדה. ההזמנה מעברת ישירות למטבח, שם טבחים רובוטיים מכינים את האכל לסועדים. מלצרים, שגם הם רובוטים, מגישים את הארוחות לשלחנות האורחים. עם זאת, עובדים בשר ודם אורזים ידנית את המנות לסועדים.

2 מקימי המסעדה מבקשים למכר את הטכנולוגיה החדשנית לרשתות המזון המהיר כדי שבעתיד יוכלו להפעיל את המסעדות שלהן באמצעות רובוטים בלבד ולחסך בעלויות של כוח אדם. לדבריהם, נוסף על החסכון בעלויות, לרובוטים יש יתרונות רבים: הם מגיעים לעבודה בזמן ואף פעם אינם חולים. כמו כן, אין סכנה שיחליקו, יקבלו כויה או יפגעו בכל דרך אחרת במהלך המשמרת. היות ומדבר במכונה, זמני הבשול מהירים ומדויקים, ולכן גם מבטיחים תוצאות מדויקות או, במלים אחרות, מבטיחים שהצ'יפס יהיה פריך בדיוק במדה הנכונה ושהמבורגר יגיע במדת העשייה המבקשת. אחרון חביב, בל נשכח את החסכון של הסועדים במתן טיפ ('תשר') למלצר.

3 למרות היתרונות הרבים, למסעדה המבססת על בינה מלאכותית יש גם חסרונות: ראשית, מבחר המנות בתפריט מצמצם יחסית. שנית, יש אנשים שאינם מסתדרים עם הטכנולוגיה ומעדיפים לדבר עם בן אדם ולא עם מכונה. מעבר לזה, לכל מטבע יש שני צדדים. מצד אחד המעבידים אמנם חוסכים בעלויות כוח אדם אך מן הצד השני העובדים עצמם נפגעים. הרובוטים מחליפים אותם וגוזלים מהם אפשרויות תעסוקה. ככל שהטכנולוגיה הזאת תתפתח כך יגדל הסכון שיותר ויותר אנשים ימצאו את עצמם ללא פרנסה.

4 האם זה צעד נכון או צעד העלול להביא לפגיעה קשה בתעסוקה? ימים יגידו. בינתיים אם אתם רוצים לאכל המבורגר מעשה ידי רובוט, תצטרכו להגיע עד לקליפורניה...

מבסס על כתבה של איל פטרו מתוך כתב העת "סימניה".

פירושי מילים

- ✎ בינה מלאכותית – סוג של טכנולוגית מחשב הנועדה לחשב ולפעל כמו בני אדם.
- ✎ צגים – מסכים
- ✎ רשתות מזון מהיר – מסעדות המגישות מזון המוכן תוך זמן קצר יחסית מרגע הזמנתו.
- ✎ עלויות – מחירים
- ✎ פרנסה – עבודה בשכר

קריאה מהנה! תלקיט לתרגול שטף קריאה בזיקה להבנת הנקרא

לאחר קריאת הכתבה נעמיק בהבנת הרעיונות שבה, נחקור מילים ונתרגל קריאה.

(1) **קראו כל פסקה בקריאה מעמיקה.**

כתבו בשולי הדף כותרת מכלילה לפסקה.

הכותרת המכלילה צריכה לתאר במשפט או במספר מילים

את הרעיון המרכזי בכל פסקה.

מהי פסקה?

קטע מתוך טקסט הפותח בשורה חדשה וְדָן בעניין אחד מכלל העניינים המובאים בטקסט.

(2) לאחר שקראתם את הטקסט, כתבו **שני דברים חדשים** שלמדתם **שלא הופיעו בסרטון**

שצפיתם בו לפני הקריאה.

א.

ב.

---

(3) הפסקה הראשונה מסתיימת במשפט: "עם זאת, עובדים בשר ודם אורזים ידנית את המנות

לסועדים".

השלימו: מילת הקישור **עם זאת** מציינת קשר של:

תוספת	ניגוד	זמן	תוצאה
-------	-------	-----	-------

(4) השורה הראשונה בפסקה 2 פותחת במשפט: "מקימי המסעדה מבקשים למכור את

הטכנולוגיה החדשנית לרשתות המזון המהיר..."

קריאה מהנה! תלקיט לתרגול שטף קריאה בזיקה להבנת הנקרא

א. לאיזו "טכנולוגיה חדשנית" הכוונה? _____

ב. אילו רשתות מזון מהיר אתם מכירים? הביאו דוגמה: _____

5) בפסקה 3 מופיע הביטוי: 'לכל מטבע יש שני צדדים'.

הסבירו, לפי הטקסט, כיצד ביטוי זה קשור למסעדת הרובוטים:

---

6) בטקסט שקראתם מתוארים **יתרונות** ו**חסרונות** של מסעדה המתופעלת ברובה על ידי רובוטים.

א. בפסקה 2, לפני תיאור ה**יתרונות**, מופיע משפט מכליל. אתרו אותו וסמנו אותו בצבע.

ב. בפסקה 3 מופיע גם משפט מכליל לפני תיאור ה**חסרונות**. סמנו גם אותו בצבע.

ג. איזה **סימן פיסוק** מופיע **בשני** המשפטים המכלילים ומעיד על פירוט? _____

ד. השלימו את התרשים לפי הכתוב בטקסט.

מסעדת רובוטים

חסרונות	יתרונות
1. _____	1. _____
2. _____	2. _____
3. _____	3. _____
_____	_____
_____	_____

ה. היזכרו בשיחה שניהלתם לפני קריאת הכתבה על היתרונות ועל החסרונות של מסעדת רובוטים.

האם הכתבה הוסיפה לכם רעיונות שלא חשבתם עליהם קודם לכן?

קריאה מהנה! תלקיט לתרגול שטף קריאה בזיקה להבנת הנקרא

סְמִיכוֹת

סְמִיכוֹת היא חיבור של שני שמות הסְמוּכִים זה לזה.

המילה הראשונה בצירוף הסמיכות נקראת **נְסָמָךְ** והשנייה **סוּמָךְ**.

כיצד נִגְלָה אם מדובר בצירוף סְמִיכוֹת?

🌀 בצירוף סמיכות ה' הידיעה מְצַטְרֶפֶת רק פעם אחת (לסוּמָךְ).

אם ה' הידיעה מצטרפת לשתי המילים – זאת אינה סמיכות.

ניקח לדוגמה את הצירוף **דג זהב**:

אי אפשר להוסיף ה' הידיעה לפני שתי המילים בצירוף.

אומרים "דג הזהב" ולא "הדג הזהב".

🌀 אם הופכים את צירוף הסמיכות לריבוי, רק מילה אחת מקבלת צורת

רבים.

אם שתי המילים מקבלות צורת רבים – זאת אינה סמיכות.

בהמשך לדוגמה שלנו, אומרים "דגֵי זהב" ולא "דגי זהבים".

1) לפניכם צירופים הלקוחים מתוך הטקסט:

זיהוי פנים | זמני בישול | צגים דיגיטליים | בן אדם | בינה מלאכותית | מזון מהיר |

כוח אדם | אפשרויות תעסוקה | תוצאות מדויקות | טכנולוגיה חדשנית

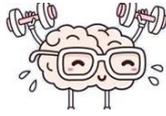
קריאה מהנה! תלקיט לתרגול שטף קריאה בזיקה להבנת הנקרא

הפיקוח על הוראת העברית ביסודי – המזכירות הפדגוגית, אגף שפות

- א. החליטו אילו מהצירופים הם צירופי סמיכות ואילו לא.
מיינו את הצירופים לפי העמודות בטבלה. היעזרו בכללים שלמדנו.
ב. הוסיפו לכל עמודה **שני צירופים נוספים** מכל סוג.

צירוף סמיכות	צירוף של שם + תואר
.1	.1
.2	.2
.3	.3
.4	.4
.5	.5
.6	.6
.7	.7

קריאה מהנה! תלקיט לתרגול שטף קריאה בזיקה להבנת הנקרא

תרגולי קריאה - לשיפור מהירות ודיוק הקריאה

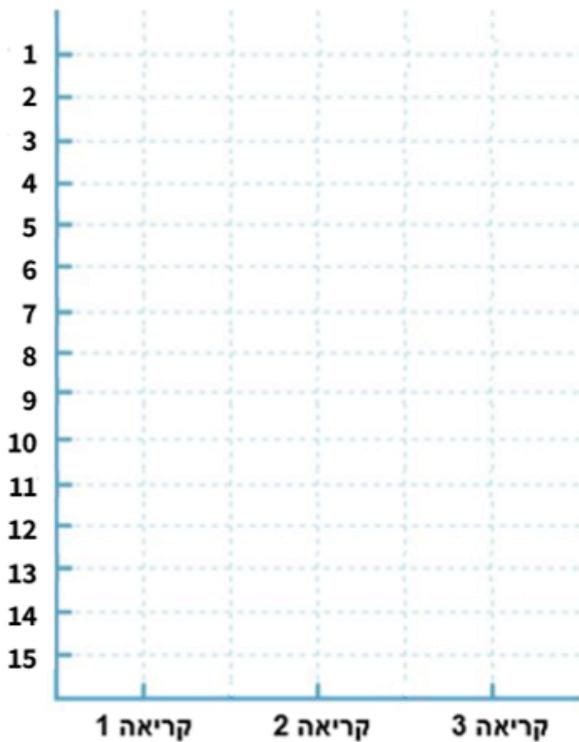
קריאה עצמית חוזרת

- קראו ברצף את הטקסט כולו: **דייקו** ושימו לב **למהירות הקריאה**.
- כדי להעריך את **קצב הקריאה** שלכם הפעילו שעון עצר בטלפון ומדדו את זמן הקריאה. השלימו את המידע בתרשים.
- כדי להעריך את **הדיוק** בקריאה שלכם הקליטו את עצמכם בעזרת הטלפון הנייד. לאחר מכן האזינו לקריאתכם וסמנו על גבי הטקסט את המילים שאינכם מרוצים מאופן קריאתן - מבחינת הדיוק או הקצב. כמה מילים כאלה יש? השלימו את המידע בתרשים.

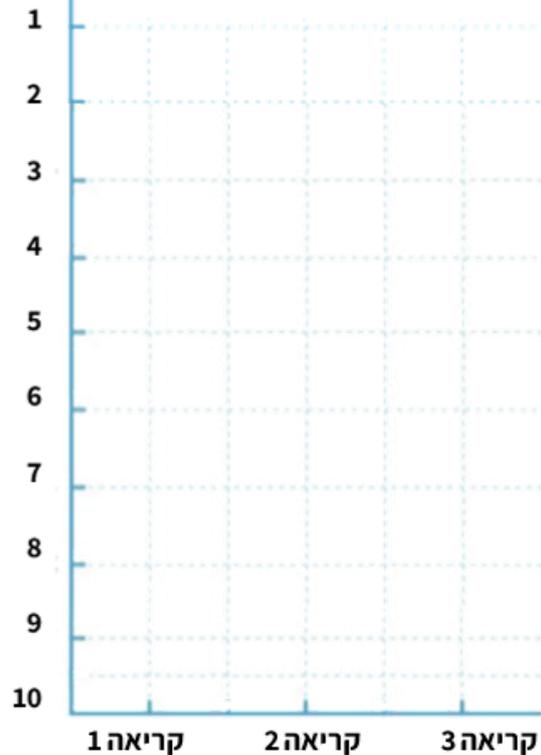
דיוק הקריאה (מספר טעויות)

שם הטקסט: _____

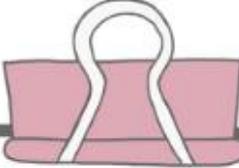

קצב הקריאה (מספר דקות)

שם הטקסט: _____

קריאה מהנה! תלקיט לתרגול שטף קריאה בזיקה להבנת הנקרא

נהניתם לקרוא את הכתבה
על מסעדת הרובוטים הראשונה?

מוזמנים לקרוא כתבות מעניינות נוספות
בכתב העת "סימניה".

סימניה
ירחון בעברית קלה

